

Uværdigt med Tórbjørns udskældning af Danmark

Søren Espersen
MF (DF)

Tórbjørn Jacobsen og jeg er, på godt og ondt, begge produkter af historien. Hvordan det nu engang kom sig, at Færøerne for mange, mange århundreder siden blev en del af det såkaldt dansk-norske vikerigerige, og hvordan det nu kom sig, at Færøerne ved Kongeriget Danmark-Norges påtvungne opløsning i 1814 blev en del af Kongeriget Danmark, ja, det har Tórbjørn og jeg ingen personlige aktier i.

Begge er vi dog kendere af historien – og begge kender vi til de begivenheder efter 1814 – som altså ledte frem til den politiske situation, vi i dag i høj grad har en personlige aktie i:

Vi er folketingsmænd, Tórbjørn Jacobsen er samtidig borgmester i sin by derhjemme. Virkeligheden er, at der – hvad enten vi synes om det eller ej – et Rigsfællesskab. Dette er vores virkelighed. Den virkelighed, som vi lige nu og her begge har et ansvar for – og som vi lige nu og her vil være i stand til at påvirke.

Jeg – på min side – ønsker ikke, at Færøerne nogensinde skal blive en selvstændig stat. Jeg sværger til Rigsfællesskabet. Tórbjørn – på sin side – brænder for, at Færøerne skal blive en selvstændig stat.

Skulle det færingerne ved en fair og ordentlig folkeafstemning beslutte sig til at blive et selvstændigt folk, ja, så hersker der nok ingen tvivl om, at et overvældende flertal i Folketinget til tilslutte sig den beslutning, og stemme Færøerne ud – om end jeg nok i

månedsvi vil rase og regere og i øvrigt i den grad vride mig i sædet for at undgå at stemme for.

Med andre ord: Diskussionen om Færøernes selvstændighed skal tages på Færøerne. Det er således Tórbjørns opgave – med sit syn på sagerne – at overbevise sit folk derhjemme om alle fortræffelighederne ved selvstændighed.

Men det kan da aldrig i livet være en værdig opgave for Tórbjørn Jacobsen rejse til Danmark for, fra Folketingets talerstol, at skælde og smælde mod Danmark og den nulevende generation af danskere. Og jeg må fuld af undren – og bramfrit – spørge: Hvad fanden har vi gjort...!?

Bevar's – vel kan der da være god grund til at kritisere, at flertallet i Folketinget hellere vil underkaste sig EU's direktiver, frem for at

være Rigsfællesskabets ven. I Dansk Folkeparti buldrede vi, og buldrer vi, over den usle holdning. Og vel kan der da være juridisk uenighed om, hvorvidt Færøerne kan være selvstændigt medlem af Nordisk Råd eller ej. Men det var altså ikke bare Danmark, som, med statsretlige argumenter sagde nej – den samme holdning havde de fem øvrige nordiske landes regeringer med henvisning til, at der skal være orden i sagerne.

Så altså: Der kan være politiske diskussioner om dette og hint; men at det må medføre, at Tórbjørn Jacobsen går aldeles grassat og råber og regerer fra Folketingets talerstol – ja, det er bare ikke værdigt! Det er ikke på en sådan måde, at vor indbyrdes uenigheder skal løses. Og hvem var det lige, Tórbjørn regnede med at kunne påvirke med en sådan svada, som

han leverede fra Folketingets talerstol den 5. december 2016? Jeg mødte i hvert fald efterfølgende ingen folketingsmedlemmer, som nu erklærede sig overbeviste Tórbjørn Jacobsen-supporters.

Det er da muligt, Danmark og Færøerne en dag ender med at blive skilt. Men indtil den dag oprinder, har vi en forpligtelse over for vore folk – det danske og det færøske – til at *ville* være de allerbedste venner i hele verden. Vi har en forpligtelse til, såfremt vor tusindårs fæles historie afbrydes, at skilsmisseforhandlingerne og skilsmissen foregår med den aller-mest venlige, imødekommende og kærlige facon – for ellers bliver det usselt, vammelt og pinligt for omverdenen at se og høre på. Eller sagt med andre ord: Stop al denne Tórbjørnske jamren, og se i stedet at komme ind i venskabs-kampen!

PISA-kanningin á náttúruvísindaliga økinum

– er ikki bara ein spurningur um lærarar ella børn, men um at hava eitt eksakt og viðkomandi fakmál.

– Tí ongin kann hugsa longri, enn hann hevur mál til!

Regin Eikhólm
Málfelagið-móðurmálinum
at frama
07.12.2016

Um vit líta nøkur ár aftur í tíðina, so var okkara fakmál við tess serligu fakterminologi í stóran mun samanfallandi við fakmálini í okkara grannalondum og á tí altjóða økinum – við smáum frábrigdum. Hetta gjørdi tað lætt at vera føroyingur, tí í fakmálum høvdu vit ein altjóða heimabana, ið gjørdi tað lætt og eintýðugt - interaktivt at leita fram upplýsingar, eins og vit kenna tað frá m.a. tí medicinska heiminum, har tey latínsku heitini eru standard.

Hesin fyrimunur við altjóða føroyskum fakmáli datt niðurfyri, tá smásárir málentuistast settu sær fyri at avskaffa okkara altjóða fakmál og erstatta / substituera tað við naknum nýyrðum, ið ofta vóru heil ella hálv íslenskt. **Hetta hevur ikki bert viðført eina**

málsliga babylonska forvirring í fakmálinum, men hevur eisini viðført eitt skisma ímillum børn og foreldur. Eg kenni fleiri foreldur, ið siga seg hava uppgivið at gera lektiur við børnunum innan náttúrufakini, tí alt er so fremmant fyri teimum, og tá kann talan enntá vera um fólk við góðari útbúgving.

Vit kunnu taka nøkur dømir:

Fakmálslig heilavasking og forvirring

Kendi eysturrikski filosoffurin, Ludvig Wittgenstein (1889-1951), sigur tað sera greitt: “Eingin kann hugsa longri, enn hann hevur mál til”, og hetta er í stuttum trupulleikin – bæði hjá lærarum og børnum, tí innan náttúruvísind hava vit brúk fyri einum eksaktum

fakmáli, sum vit fordums høvdu, men sum nú er tikið frá tí yngra ættarliðnum og børnunum. Børn og lærarar verða tvungin til at brúka eitt fremmandagerandi “puristiskt eftirgjørt” fakmál, ið mangan ikki er í familju við tað altjóða fakmálið, ið annars gevur óavmarkaðar møguleikar til at samskifta interaktivt við

á internetinum og at kunna seg í útlenskum lærubókum yvirhøvur.

Tað verður heldur ikki betri av, at fimm – í náttúrvísindi serliga vitalir bókstavar – c, q, w, x og z eru útihýstir úr tí føroyska stavaraðnum, tí av teimum 118 grundstoffunum liggja 18uttanfyri tað skerda stavaraðið: (14 við c, 1 við w, 1 við x og 2 við z). Hetta fremmandager eisini á øðrum økjum.

Um okkara lærarar og børn skulu hava nakran kjans at kappast í komandi PISA-kanningum, mugu vit endurskapa okkara modificeraða altjóða fakmál, so vit aftur – interaktivt - megna at samskifta við og skilja umheimin og okkum sjálvi á tí náttúrvísindaliga økinum. Góðan byr!

Føroyskt/(altjóða)	Nýføroyskt/(íslenskt)	Føroyskt/(altjóða)	Nýføroyskt/(íslenskt)
Matematik	Støddfrøði	Kvadrat	Ferningur
Fysik	Alisfrøði	Romba	Skákferhyrningur
Kemi	Evnafrøði	Sirkil	Klingra
Biologi	Lívfrøði	Radius	Snældi á klingru
Geologi	Jarðfrøði	Diametur	Tvørmát
Geografi	Landafrøði	Periferi	Umfar
Botanik	Plantufrøði	Tangent	Viðberi
Molekyli	Mýl	Keyla	Strýta
Molekylvekt	Mýlatyngd	Keyluformur	Viggvaksin
Partikkil	Bitil	Prisma	Strenda
Symmetrisk	Makaskapaður	Trapetz	Skákhyrningur
Symmetriplan	Samsvarsflati	Integralrokning	Heildarrokning
Parallel	Javnfjarur	Differentialrokning	Munarrokning
Parallelogram	Javnfirringur	Asymptota	Atfelling
Rektangul	Rætthyrningur	Acceleratió	Dik